

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravištvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 st. Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravištvo v ulici Molin piccolo št. 3. II. nadstr. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12.

Na uljuden odgovor uljudna replika.

I.

Pred nekoliko časa sem je »Slovenski Narod« očitati, da premalo ostro nastopamo v borbi proti italijanstvu. Takrat smo izrazili željo, da bi se »Slovenski Narod« tako oistro boril proti nemškemu predrzajem, kakor se mi borimo proti italijan-kim. Ne menim se za to, brez dvoma zaslužen in po dejstvih, žalibog, opravičeno naše očitane, ponavljaj sedaj »Slovenski Narod« svojo trditvijo o pomankanju vojnega duha v našem listu ter hoče celo podkrepiti isto s konkretnimi dejstvi.

Nam je celó všeč, da se je naš ljubljanski kolega dotaknil nekaterih konkretnih tržajh vprašanj, ker nam je s tem dana prilika, da pojasnimo nek liko naše stališče, kakor sploh stališče slovenske stranke v Trstu (saj je del »Narodovih« očitaj naprjen ne toliko proti listu, kolikor proti stranki!).

V stvari sami je naš list zastopal vedno tako odločna načela, da je bilo to večkrat celo neljubo našim bratom iz drugih pokrajin, ki so morali iz cizrov na zaželjeno prijaznost vlade ali občutljivost z njimi zvezanih narodnih nasprotnikov, zlasti Nemcev, večkrat zatajevati ali vsaj prikrivati svoje narodne ideje. Sicer pa priznava to prav milostno »Slovenski Narod« sam ter navaja celo slučaje, kakor našo neprestano borbo za pravice Slovencev v jezikovnem oziru in našo brnjenje slovenskih delavcev napram nasilstvu italijanske gospode.

A tudi tu smo mu preponizni, mi baje le jadikujemo o nepravilnem sistemu, imamo le pizne pritožbe. Mi naj se povzpemo do odločnega dejanja, naj zahtevamo, da se nam da, kar nam gre, naj kritikujemo vse vladno postopanje; potem baje prisilimo vladno, da bi postopala drugače. O saneta simplicitas! Tu se spominjamo prizora iz našega veličastnega protestnega shoda radi slovenske šole v Trstu, ki se je vršil lansko leto na vrtu šole sv. Cirila in Metodija. Takrat je namreč neki socijalist o predlagani resoluciji, naj se na-prosijo poslanci, da prisilijo vladno, da vendar enkrat reši rekurz slov. starišev, — zaklical: »Ne prositi, zahtevati se mora! Vi sploh preveč prosite; zahtevajte, vzemite, pa morate vdobiti.« A dr. Savik mu je odgovoril med splošnim smehom: »Zakaj pa vi ne zahtevate in vzamete svojih zaželenih socijalnih reform?«

Ako bi res kaj koristilo le odločno zahtevanje, potem bi tržaški Slovenci in naš list, o tem naj bo »Slovenski Narod« prepričan — imeli že toliko poguma, da na pravijo tak ropot in vpitje, da se pretresejo šipe

na nem-staštveni palači! »Slovenski narod« pa zaa menda ravno tako dobro, kakor mi, da živimo v ustavni državi, kjer ne odločuje pest, temveč večina v državnem zboru, oziroma razpoloženje vlade. Zahtevati, oziroma žugati pa mora le tisti, ki ima tudi moč, da si to, kar zahteva, eventuelno tudi vzame s silo, fizično ali moralno! A sedaj vprašamo: kje imamo mi Slovenci, izlasti mi tržaški Slovenci tiste zaslombe, ki je potrebna v tako postopanje? Mi Tržajani nimamo v državnem zboru niti enega zastopnika! Malo številce kranjskih slovenskih poslancev pa je razdeljeno v tri, oziroma dve stranici, ki si medsebojno paralizirajo še tisto malo vpljiva in ugleda, ki bi ga na Dunaju mogle imeti. Tudi zna »Slovenski Narod« prav dobro, da kranjski poslanci, liberalne in klerikalne barve, ako hočejo kaj doseči, prav pridno antšambirajo pri ministrih, sekojskih predstavkih in referentih.

Ravno o tržaških Slovencih pa se kaj takega ni slišalo, ker jim stojiti narodna čast in narodna splošna korist više nego malenkostna pridobitev za kako strančico.

Iz teh pojasnil pa razvidi liberalno glasilo, ako hoče, da je bilo slabo informirano, oziroma da njegov informativ sodi o politiki kakor slepec o barvah.

Kriza v kranjski politiki.

V Ljubljani, 5. avg. 1903.

Dokler je na Kranjskem ribaril baron Schwegel kakor je sam hotel, je bilo dobro za Nemce in (seveda) slabo za Slovence. Sedaj se je malo bolj približal h krmilu pangermanski radikalec dr. Binder in vsa kranjska politika je privesljala v drugačne vode. Nastopila je namreč ona doba, ko se tudi v Ljubljani upajo malo brezobzirneje in svobodneje pisati o nemškem nasilstvu. Obadva ljubljanska dnevnika sta odložila za nekaj časa gnojne vile, opustila vsaj nekoliko osebnosti in pišeta — za Kranjsko je to čudež — neverjetno pošteno in kolikortoliko — zblizevalno!

Slovenčevci so predstavili za nekaj časa dra. Sušteršiča s pozorišča za kulise in postavili za svojega kandidata v drž. zbor dvornega svetnika Šuklje-ja. Ta gospod je poseben talent, ki se kmalu akomodira novim, četudi popolnoma tujim razmeram in je med drugim tudi izborni — razdirajoč element. Zato nam pokaže bližnja bodočnost, je-li je klerikalna organizacija zadostno močna, da bo mogla tudi nadalje združevati najnasprotnajše elemente. V ostalem so klerikalci že decela pozabili na pogrško, ki so jo storili s tem, da so razbili deželni zbor s obstrukcijo in mi ne bi rekli dvakrat, da so ti obstrukcionisti pripravljeni priti v zbornico,

dolžnost in da nima vzroka se hudovati — a vendar je začutil v duši čimdalje večjo razdraženost. Nekeč, še na početku svojega znanja z gospo Elzenovo, jo je videl nekoliko krat, ko je jezila na »rover«. Ona je zdila nekoliko korakov naprej, za njo je cepetal Sinten, potem mladi Kladski, Porecki, Vil-kisbej in Vexford. Na Svirskega je ta tolpa napravila takrat fatalen utis nekakšnega živalskega dira samceev za samico. Sedaj mu je ta slika stala kakor živa pred očmi in rahločutna, umetniška njegova narava je jela v resnici trpeti. »V ostalem je tako tudi v resnici«, si je dejal, »za njo drvé vsi in ako se ob nekaki oviri spodtaknem jaz prvi, pa jo doniti naslednji!...«

Toda daljše premišljevanje mu je pretrgala gospa Elzenova, kateri je jelo biti v senci hladno in je radi tega rekla, da se hoče nekoliko pogreti na solcu.

Pojdiva v stanovanje in vzemite, gospa, ogrtač«, rekel jej je Svirski ter ustal.

Na to sta se vrnila na goreno teraso,

kakor da se ni nič zgodilo. Zabredli pa so — izigravajoči narodnost v strankarske namene — tako dal-č, da so se pokazale že večje razlike med posamičnimi pripadniki in sicer v toliki meri, da je prišel celo »Slovenec« v ostro nasprotje z vodjem drom. Šusteršičem (Vide konflikt glede samoslovenskih uličnih napisov v Ljubljani! itd.) Vsakako pa moramo biti Slovenci »Slovenec« le hvaležni, ker je, več ali manje, njegova zasluga, da se je na Kranjskem začel dvigati zopet slovenski prapor, katerega smo že skoraj sami teptali! Posledice klerikalni taktiki so v tem oziru dobre, da si ni verjetno, da bi bili imeli klerikalci dober namen! Da niso kranjski klerikalci pravi narodnjaki, kaže nam najjasnejše njihovo postopanje ob riemanjskem vprašanju.

Klerikalna organizacija vendar-le raste od dne do dne. Izobraževalna društva se množe vidoma, da si nimajo namena, da bi izobraževala, ampak jim je samo ta namen, da disciplinirajo in strankarsko fanatizirajo. Vzlic temu so ista danes tako imenitna falinga, da bi jo moral videti in upoštevati tudi tako kratkoviden politik, kakor je na pr. dr. Tavčar. Na drugi strani tišči klerikalce go-spodarska organizacija kakor mora. In da niso v tem pogledu zavozili tako korenito, kakor so jo v resnici, bi ne bili tako ponižni, tako klaverni kakor so danes. Dan na dan prihajajo v »Slovenec« gospodarski članki — kjer jih srbi, tam se drgnejo — ki jasno pravijo, da niso nič drugega nego parfumovan dim, prihajajoči s slabodšečega narodno-gospodarskega poija. In radi zavozenega gospodarstva iščejo in morajo iskati klerikalci kontakta z liberalci, da se tako še pravočasno rešijo poloma.

Tudi »Sl. Narod« napenja vse moči, da se reši iz zagate. Sreča njegova je, da mu je nemški poslanec grof Barbo odvezal roke in omogočil, da more brezobzirneje pisati nasproti Nemcem, ker bi se mu sicer slaba godila. »Na jedni strani ga namreč sili k takemu pisanju »Slovenec«, ki je postal — če tudi le na videz! — velik o bolj naroden nego je »Slov. Narod«; na drugi pa pritiska nanj potreba časa, osobito pa večina njegovih pristašev. V kranjskih liberalcih se pripravljajo veliki preobrti. »Narod« sam toži, da mu je večina dijaštva obrnila hrbet, sam lamentira, da hočejo učitelji ustanoviti — svojo stranko, sam piše, da si upajo proti njemu ruvati celó vplivni in odlični pristaši lastne njegove stranke! Res, žalosten pojav za nekdanj demokratsko stranko, ki je bila radikalno dvignila na Kranjskem slovenski prapor! Danes tvori kompaktno stranko le še par samoglavih avtoritet, mej tem ko je vse drugo na zadovoljno, če že ne beži naravnost iz nje. Kriva je tega napačna taktika, ki je bila do-

toda na sredi stopnje se je ona nakrat vstavila.

»Vi niste zadovoljni z menoj«, je rekla. »Kaj sem zakrivila; ali nisem postopala tako, kakor je treba?«

Svirski, ki se je potoma že nekoliko pomiril in katerega je ganil njen nemir, je odvrnil:

»Oprostite, gospa, staremu čudaku; prosim vas odpusčanja!«

Gospa Elzenova je hotela na vsak način izvedeti, kaj je povzročilo njegovo žalost, toda nikakor ni mogla dobiti odgovora od njega. Tedaj se je jela na pol šalljivo in na pol otožno pritoževati črez umetnike. Kakšni neznanosti in čudni ljudje so to, ki se mahoma čutijo razžaljene, ki hipoma postanejo molčeči ter se potem zapro v svojo samotno delavnico. Evo, danes je že trikrat zapazila, da se je oglašil v njem slikar... To je slabo!... Torej za kazen naj ta nevaležni slikar ostane pri obedu in še dalje do večera.

cela negativna! Blatili so le vse, kar ni bilo liberalno, sami pa držali naskriž organ zatorske roke! Zato tudi niso danes takozvana »liberalne trdnjave« skoraj nič solidnega in k večjemu le Potemkinove vasi. Ča pa že »kzistujejo, so največ le množica nezadovoljnih. Liberalci so s svojo taktiko uničili sami sebe in pospeševali skoz in skoz — indirektno — svoje politične nasprotnike. V dokaz temu služi dejstvo, da je danes liberalna stranka na takoslabih nogah kakor še nikoli, mej tem ko so klerikalci vendar-le še moč, katero treba upoštevati.

Naj je že kakor hoče. Nemci so se, prestopivši — tudi prisiljeni v to po radikalcih — v ofenzivo, pokazali v pravi luči in primorali glasili kranjskih strank, da odbijati nemški naval. Slovenska javnost se zaveda tega bolj in bolj in sicer tako, da je zveza s Nemci otežkočena v vsakem oziru. Zveza mej liberalci in klerikalci v odbijanje nemške prepotence očitno je nujno potrebna in je faktučno le vprašanje bodečnosti. — Žal, da »Slovenec« in »Narod« v svojih »zblizevalnih« člankih nikoli ne stavita kakega realnega predloga, potem katerega bi prišla hitreje preko nesloge do sloge vsaj nasproti nemški nevarnosti.

Naroden radikalec.

Politični pregled.

V Trstu, 8. avgusta 1903.

Kriza na Ogrskem. Sinoči ob 11. uri se je grof Khuen odpeljal iz Ischla. Te dni so se bila pojavljala različna mnenja: eni so trdili, da se je grof Khuen sam odločil za pot v Ischl pred cesarja, drugi pa, da je bil citiran. Bilo tako ali tako: fakt je ta, da je zato prišel v Ischl, ker je doministroval in da ne more dalje. Pripoznati je moral vladarju, da ni bil kos svoji težavni nalogi in da zamotnega položaja ne le ni razmotal, marveč ga je še bolj zamotal. Zaupanja itak ni užival nikakega, a korupcijska afera Szaparyja ga je kompromitirala do kosti. Opozicijski listi govore naravnost, da jih sedaj ne silijo v opozicijo proti Khuenu le oziri na narodne aspiracije, marveč tudi in celo v prvi vrsti moralni ugled dežele. Kaj pomaga Khuenu, ako še tako prisega na svojo čast, da ni ničesar vedel o nakani grofa Szaparyja, če mu pa opozicija in radi nje tudi javnost noče verjeti tega! Opozicija ne mara Khuena, a sedaj naj bi odnehala od boja, naj bi položila iz rok orožje, ki absolutno ne more zgrešiti svojega cilja?! — To je psihologično neverjetno. A čas hiti. Do 1. okt., dneva, ko morajo novinci pod zastavo, je malo več časa. Najdalje do konca avgusta treba izvršiti nabore na Ogrskem. Danes pa pišemo že 8. in ogrski parlament niti dovolil ni še kontin-

Svirski jej je na to sporočil, da se mora vrniti.

Na to jej je zaupal svoje umetniške skrb, kakor na pr. skrb zastran poiskanja modela za sliko »Sen in Smrt« ter končno nadejo, kakoršno je stavil v to sliko.

»Iz vsega tega razvidim«, odvrnila je smehljaje se mlada vdova, »da bom imela zmerom veliko tekmovalko, to je: umetnost.«

»To ni tekmovalka«, odvrnil je Svirski, »to je božanstvo, kateremu boste gospa služili ob enem z menoj.«

Na to so se pravilne obrvi zale gospe mahoma lahno naježile, toda med tem sta dospela k hčelu.

Tega dne je Svirski prekoračil dve tretjini poti v raj, a potem je izšel s trepetom razkošja v kosteh ter ob enem s prepričanjem, da mu vrata vanj odpre zakon.

In ohladivši se v vagonu, je bil gospej Elzen za to prepričanje hvaležen.

(Pride še.)

PODLISTEK.

16

Na svetlem obrežju.

Novela. Poljski pisal H. Sienkiewicz. Poslovenil Podravski.

III.

Ona pa ga je za trenutek gledala in vprašala potihoma:

»Ali je to izrekel nevoščljivec, ali nehvaležnež?«

Toda slikar je odvrnil v zadregi:

»Prav imate, gospa. Ako je tako, mora torej Kresovič oditi!...«

»Danes tudi poračunim žnjim in konec bo vsega.«

Na to sta umolknila in čuli so se samo streli de Sintena in Ogra.

Svirski ji vendar ni mogel odpustiti tega smeha, ki ga je vjel mimogrede. Priznaval si je sicer, da je gospa Elzenova postopala s Kresovičem tako, kakor je bila njena

genta!! Kdor pa ve, kako občutni so odločilni krogi na Dunaju v sličnih stvarih, si more predstavljati tudi kako vznemirjeni morajo biti sedaj, ko jim grozi možnost, da vojaska ne dobi dote 1. oktobra vsakoletnega prirastka, ne na Ogrskem in tudi ne pri nas, in kako jim je ležeče na tem, da parlament hitro vsprejme kontingent novincev. Tega pa — kakor stoji stvari — ne deseže grof Khuen niti za plačilo zahtevanih narodnih koncesij! — Da se torej zgodi to, kar v hipu v prvi vrsti zahtevajo najvišji krogi, je neizogibni pogoj, da grof Khuen gre!! Politični in državniški renomé je doživel grozen, defenitiven, a v visoki meri zaslužen polom!

Zato javljajo iz Budimpešte soglasno, da je demisijska Khuenova neizogibna in da jo je tudi faktično podal. Možno pa da je, da način rešitve ne pride takoj v javnost!!

Vesti v oficijoznih budimpeštanskih in dunajskih listih napravljajo utis da se v visokih krogih mislijo odločiti v privoljenje nekaterih narodnih zahtev v vojski. To domnevanje potrjuje tudi vest, da pridejo te dni pred cesarja v Ischl avstrijski minister-ski predsednik dr. Koerber, načelnik generalnega štaba baron Beck in vojni minister Pietreih. Toliko pa da je gotovo že sedaj, da v madjarski poveljstveni jezik vojaški krogi ne privole. Pred vsem pa da gre zato, da bi na čelo vlade na Ogrskem prišel mož, ki bi znal ustvariti garancije, da privolitev v nekatere narodne zahteve ne postane vir novim takim zahtevam!

A ravno v tem je vsa teža krize. Take garancije niso možne. Vsako delno privoljenje bo le palijativno sredstvo, pomore le za nekoliko časa. Ne treba nobenega proroškega duha v to, da smo uverjeni že danes, da se bo kriza ponavljala v gotovih presledkih, ker se bodo Madjari vedno in vedno oglašali z novimi zahtevami, vse dotlej — dokler ne bodo imeli nič več zahtevati. Psihično življenje Madjarov je bolno: oni so sicer mali, ali uverjeni so, da so orjaki!! Za to bolezen bi bil le en sam lek, ki pa se ne more uporabiti, ker ga imajo Madjari sami v rokah.

Le primeren političen vpliv nemadjar-skega elementa bi mogel ozdraviti madjar-sko bolezen. Ali po narodnih grehih, ki so se storili, je pot do takega vpliva za-grajena!

Kje je madjarski državnik, ki bi imel toliko poštenja — in če bi imel poštenja, da bi imel tudi potrebnega poguma nasproti madjarskemu besnilu v to, da bi pravično izvajal obstoječi narodnostni zakon in deloval v zmislu, da tudi nemadjar-ske narodno-sti pridejo do primerne parlamentarne zastopstva? Ni ga in ga ni! Zato je ogrska kriza in ostane tudi kronična!

Za skupnost monarhije se bližajo težki dnevi. A za našo polovico je nujno potrebno da poskrbi, da ne bo ona siljena nositi troške za nasledke madjarske bolezni!

Korupcija na Ogrskem. V več-rajšnji seji preiskovalne komisije v korupcijski aferi pripovedoval je posl. Polonyi, da je dan poprej neki redar prišel k izvoščeku Friedmannu in mu pretil se smrtjo, ako pove, da ga je videl, ko je plezal čez ograjo vile ministerjalnega svetnika Selleya. Polonyi je zahteval, naj se Friedmanna pozove pred komisijo.

Včeraj je bil pred preiskovalno komisijo zaslišan oni časnikiar Evgen Hegy, kateri je Dienes, na željo grofa Szaparyja spremljal do Berolina.

Tam je Dienesu izročil 25000 K, drugih 25000 K pa si je pridržal, da jih izroči Di-enesovi soprogi, katere je hotel Dienes poslati samo 100 K. Hegy je izjavil, da bi bil dal Dienesu takoj aretirati ako bi bil dobil v to nalog. Dienesovo odpotovanje da je imelo služiti v potlačitve škandala.

Velevažna je izpoved bivšega poslanca Pazmandyja. Isti je dejal: »Szapary mi je po-vedal, da hoče zapričiti akcijo za razoroženje obstrukcije in sicer na ta način, da bi ji odtegnil vse opozicijsko časopisje. Pozneje mi je zatrdil, da ministerski predsednik ni umešan v to zadevo in da je on — Szapary — pripravljen žrtvovati v ta namen iz last-nega žepa, dasiravno mu je Khuen tudi to formalno zabranil. Dan pozneje po pogovoru, v katerem mi je Szapary to izjavil, odpoto-val sem v Ischl. Tudi ta Hegyeva izpoved nam toraj dokazuje, da je bila Khuenu dobro poznana vsa korupcijska akcija in da ni ničesar storil, da bi bil isto zabranil.

Zatrjuje se, da je bil v to afero ume-

šan tudi nadvojvoda Fran Ferdinand in sicer po posredovanju njegovega služabnika, Jane-cseka in ljubice tega poslednjega, Gizele Geiger.

Ustaja v Macedoniji. Gibanje v Macedoniji se je razvilo že v pravo ustajo. V samem monastirskem vilajetu je več tisoč oboroženih ustašev. Člani macedonskega od-bora so oborožili za boj vse mladeniče in v slučaju potrebe se poprimajo orožja tudi očete družin. Dne 31. julija da je došlo v Monastir mnogo mladeničev, ki so pred bol-garskim konzulom prisegli da ostanejo zvesti ustaji. V Monastiru se je vsem bolgarskim družinam naložilo, naj pripravijo kruh ter ga na zahtevo izročijo ustašem. Mnoge bolgarske učiteljice in druge mladenke so se ponudile, da pečejo stredi ranjenim ustašem. Iz Bol-garije da je došel med ustaše visok častnik generalnega štaba, kateri prevzame vrhovno poveljništvo ustaje v monastirskem vilajetu.

Židovski listi zatrjujejo, da je duša vse ustaje ruski konzul. Isti listi tudi globoko obžaljujejo, da vlada med turško vojsko ve-lika nezadovoljnost in anarhija. Reservisti perlepeke garnizije so v gručah po 30 in 40 mož pobegnili iz vojašnice in se povrnili na svoje domove, kjer so orožje in streljivo prodali ustašem.

Revolucijski odbor da niti ne zakriva več svojih dejanj.

V Pariz došlo je iz Soluna poročilo, da so ustaši v monastirskem vilajetu zažgali mnogo gospodarskih poslopij in uničili žit-nice. Dogodilo se je istotam tudi več krva-vih spopadov med turškimi vojaki in ustaši. V Kruševem so ustaši z dinomitom razstre-lili vladno poslopje, o čemer je bilo ubitih kakih trideset turških funkcionarjev.

V solunskem vilajetu da je sedaj sicer mir, a tudi tam se pripravlja ustaja.

Nadalje se javlja iz monastirskega vila-jeta, da so ustaši po istem upopelili mnogo vasi. Po perlepskih in monastirski ravnini je vse polno ustaških čet, katere postajajo vedno večje, ker se jim pridružujejo kmeti. Med ustaši nahajata se tudi polkovnik Jankov in Sarafov. V Monastiru in okolici je vse pod utisom ustaje. Promet in trgovina popolnoma mirujeta. Solunski divizioner Suliman paša je prevzel poveljništvo nad četami, ki imajo preganjati ustaše.

Tržaške vesti.

Ponižno vprašanje. Od poznanega tr-žaškega rodoljuba smo prejeli:

V kolikor nam vest dopušča, molčimo radi o kranjskih strankah in ne drezamo v njih — idilične razmere. Saj je znano, da je obema »narodnima« strankama vsaka naša beseda le olje na ogenj: kar vzplamtevati sreče in veselja, ko sti našli priložnost, da mahati po njem, ki je toli drzen, da možito zastopa svoja načela! Včasih pa zah-teva splošna narodova korist, da se ne de-lamo popolnoma glube in slepe ter se oziramo za trenotek na domače bojišče, da si ogle-damo njega več ali manje monstruozne pojave.

V očigled razglasitve kandidature gos-poda dvornega svetnika Frana Šukljeta (za odstopivšim poslancem gospodom Vencajzom) na podlagi »katoliškega in narodnega« pro-grama — Ovidi! Kako lepo bi ti znal ove-kovečiti ta dva gospoda v svojih metamor-forzah — dovoljujemo si v imenu vsakupnega naroda slovensko-hrvatskega najponižneje vprašanje do zaupnikov katoliško-narodne stranke: je-li so se že prepričali, da je gosp. dvorni svetnik Šuklje tudi glede naših najvitalnejih ekonomičnih vprašanj tako temeljito izpre-menil svoje stališče, kakor je je glede svo-jega verskega in političnega naziranja? Noče namreč nekaterim našim sitnežem nikakor iz spomina, da je baže neki liberalni poslanec Šuklje glasoval svoje dni v državni zbornici za — v in sklo k l a v z u l o z Italijo, in sicer edini med vsemi jugoslovanskimi poslanci?!

Omejujemo se na skromno vprašanje, ker upamo, da ti naši čudaki valed pasjih dni trpe na dismneziji.

Kdo je »barbaro«? Italijanske novin nas tu in tam še danes imenujejo barbare (divjake). Samo li mi pa res dijaki, barbari, kakor nas imenuje lahonska svojat? Te dni je bil neki naš poročevalec v lekarni P. V istem času je prišla tjakaj neka dalmatinska kmetica s prošnjo, naj jej prečita to hrvatsko pismo, ker reva ni znala čitati. Lekarničar — Italijan po rodu in mišljenju — je skušal

prosilki povedati, da on ne zna »slavo« in da jej torej ne more vstreči. Naš človek se je ponudil za tolmača in prosilki prečital hrvat-sko pismo.

Žena je bila tako vesela, da ni imela dovolj izrazov, s katerimi bi se bila mogla zahvaliti. Ko je žena odšla, je lekarničar rekel: »In tem ljudem pravijo barbari! Je li mogoče zahtevati od navadne priproste kmetice več ujudnosti?« Lekarničarju so pritrdili tudi drugi gospodje, ki so bili slučajno tam navzoči.

Ako je torej že najpriprostejša, čitanju ne-vešča dalmatinska kmetica pred očmi pristnih Italijanov ovrgla trditev o »barbarstvu« Slo-vanov, navstaja vprašanje: kedo je prav za prav divjak?!

Mi smo vedeli že zdavnaj, kje se naba-jajo barbari in smo to tudi povedali že obloktrati. Veseli pa nas, da nam tudi pristni in odlični Italijani izjavljajo, da oni, ki Slo-vanom predbaejuje barbarstvo, je, ali sam pomilovanja vreden nevednež, ali pa nesra-men lažnik!!

Proti dolžni hvaležnosti se zagrešajo Slovenci, ker ne dopuščajo, da bi Slovincem na slovenskih tleh gospodovali Nemci, da bi v družtvih, katerih členi: so po ogromni ve-čini Slovenci, gospodoval le nemški jezik in da bi v takih družtvih nemški odboori postopali pristranski Nemcem v prilog in Sloven-cem na škodo itd.

Tako morejo čitati vsi v »Grazer Ta-gespost«, ki se glede slovenskih stvari vsikdar odlikuje z impertinenco, spremljano po primerni ignoranci!

Govori namreč o trgovskem bolniškem društvu v Ljubljani, kjer bi hoteli gospodo-vati Nemci sami v zasmeh dejstvu, da so členi po ogromni večini Slovenci. »Grazer Tagespost« jadicuje: »Sedaj, ko je sad nem-škega truda dozorel in žanjejo Slovenci brez truda, ni izostala za Nemce žalost, da so odurao napadani od slovenskih listov za njihovo požrtvovalnost, za njihovo nesebno prizadevanje, da bi o d t s r a n j a l i v s a k o p o l i t i č n o i n n a r o d n o t e n d e n - c i j o !«

Trmo torej, ki hoče, da na slovenskih tleh gospoduj Nemci, da v družtvih z veli-kimi slovenskimi večinami gospodujta nemški jezik in nemški duh — to imenuje »Grazer Tagespost« — odstranjevanje vsake narodne in politične tendence.

Pojte no in ne bodite neslani! Take pravljice pripovedujte svojim idijotom, ne pa ljudem, ki znajo misliti!

Ena narodna trdnjava več. Iz Rocola nam pišejo: Narodne trdnjave! Po vsej pra-vici smemo imenovati tako naša pevska društva. Z ozirom na naše narodne razmere je tak izrek nepobiten. Pevska društva nam ne nudijo samo kratkega časa, marveč vsvarjajo neka središča za zbiranje naših narodnih moči.

Tako drnjavo smo slednjič ustvarili tudi mi Rocolčani z ustanovitvijo pevskega društva »Zvonimir«. Minolo nedeljo je imelo to društvo v svoj prvi občni zbor. Začasni predsednik gospod trgovec Josip Gregorič je otvoril zborovanje s primernim nagovorom ter je potem raztolmačil društvena pravila, katera so bila vsprejeta brez vsakega prigovora. Zatem je bilo vsprejetih več členov. V novi odbor so bili izvoljeni z vsklikom: Predsednikom: Jo-sip Gregorič, njegovim namestnikom: Anton Lah, tajnikom Simon Skrinjar, blagajnikom: Ivan Gregorič, odborniki: Josip Cerkenik, Fran Lozar, Ivan Klun, Josip Mršek, Josip Vidmar, Ivan Pahor. Gospod predsednik se je zahvalil na izvolitvi ter je zagotovil, da se hoče izkazati vrednega te časti. Istotako se je zahvalil g. Skrinjar imenu vsega odbora. Priporočal je negovanje še mladega društva, da se malo po malem razvije v mogočno drevo, ki bo donosalo obilega sadu. Gospod Jakob Lah je razložil dolžnosti posamičnih odbornikov ter priporočal marljivost in slogu v društvu. Gospod Cotič — ki je domačin v tem okraju — je v vznešenih besedah izražal v imenu mestnih Slovencev zadovoljstvo na ustanovitvi tega društva v Rocolu, in je pov-darjal važnost istega za ta okraj in važnost pevskega društva sploh v narodnem in moral-nem oziru. Konečno je g. M. Hrovatin, na glasivši sovražno postopanje naših sodeležanov, izrekel trpko sodbo o vladnem zistemu, ki podpira naše sovražnike v njihovem sovraž-nem postopanju nasproti nam.

Po dovršenem zborovanju razvratili smo se v prijaznem vrtu g. Gregoriča, kjer je

mlado društvo takoj pokazalo, da ima v sebi lepe življenske moči ter da se zaveda svoje naloge.

Da so naša pevska društva res na-rodne trdnjave, o tem pričajo sovražni na-skoki našega zakletega nasprotnika. Tak nas-kok napravili so naši podkupljeni odpadniki že prvi večer, ko se je naša trdnjava dozi-dala, a bili so hrabro odbiti in zahvaliti se imajo edino prizanesljivosti naših uzornih mladeničev, da niso dobili zasluženega plačila. A zapomnijo naj si, da, kar se ni zgo-dilo takrat, bi se u egailo zgoditi o prihodnjem takem poskusu od njihove strani. V ostalem naj velja tem našim zaslepljenecem odkrito zaničevanje, našemu novemu društvu pa is-krena želja, da bi napredovalo nam v čast in kukavicam v strah!

Mimogrede bodi omenjeno, da naše mlado društvo namerava javno nastopiti že v drugi polovici septembra ter se že sedaj pri-poroča bratskim društvam in ostalemu občin-stvu za obilen obisk.

Rocolčan.

Sv. Ivan v izgled! Pišejo nam: Mi-noli teden sem bil na tukajšnji zdravniški postaji.

V istem času je vstopila v sobo neka sv. Ivančanka z malim bolnim sinčkom. Zdravnik je skušal — seveda v laškem je-ziku — izpraševati otroka to in ono. Ž-na je opozorila zdravnika, da otrok ne zna laški. Da bi videli, gospod urednik, kako dolg obraz je napravil zdravnik! Čudom se je čudil, da otrok iz najbližje okolice Trsta ne zna laškega jezika! Žena je zdravniku pove-dala, da se pri njih ne govori laški, ker so, kakor Slovenci, dolžni, da med sabo in z otroci govore svoj materini jezik, kateri je slo-venski.

Zdravniku se je na to izjavo obraz še bolj nategnil in rad bi bil kaj pozabavljaj, toda ni si upal, ker sem jaz hitro pohvalil ženo na njenem pametnem odgovoru, ki ga je dala zdravniku.

Jutri v Lonjer! Pevsko društvo »Kolo« se snide jutri v društvenih prostorih. Odhod v Lonjer bo med 2. in pol in 3. uro popo-ludne in sicer v malih skupinah. Ob 3. uri odrinejo zadnji.

Ker nastopijo v Lonjerju zraven doma-čega pevskega društva tudi »Slovansko pev-sko društvo«, »Zvezda« iz sv. Ivana in »Kolo«, je upati, da se te veselice udeležijo veliko število meščanov in okoličanov. Jutri torej v Lonjer.

Možka podružnica družbe sv. Cirila in Metodija na Greti vabi na redni občni zbor, kateri se bo vršil jutri, dne 9. av-gusta 1903 v prostorih »konsumnega društva« v Rojanu. Dnevni red: 1. Nagovor pred-sednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo bla-gajnika. 4. Vpisovanje novih udov. 5. Even-tuelni predlogi. 6. Volitev novega odbora. Začetek ob 5. uri popoldne.

Na obilno udeležbo uljudno vabi odbor.

Po končanem zborovanju priredi pevsko društvo »Zarja« pevski večer, na kar so vsi prijatelji petja dobro došli. — Vstopnina prasta.

Ciril Metodijev dar. Dalje so darovali sledeči gg.:

Krebel Ivan 2 K, rodbina Klemenčič, ker se niso udeležili veselice, 1 K, g.ca D. po odbitku stroškov za poštino, za prodane vstopnice in preplačano vstopnino 3 K 80 st., Goljevšček Antonija za vstopnice 2 K 60 st., Reje Ivan 1 K, Berlot A. Vogrsko 2 K., Iv. Mar. Martelane 3 K, bralno društvo »Mla-dina« v Kržu 4 K 20 st., Ušaj Josip, kurat v Batujah 1 K, Gračanski 5 K, Tončič Štefan Hrušica 3 K, Švagelj, župeupravitelj v Movražu 5 K, Flego Ivan, kapelan v Lokvi 3 K, Sanein Tomaž nabral na botrinjah v Šklednju 2 K 40 st., R-pine Valentin Prem 5 K, Godina Andrej v Šklednju 1 K 24 st.

Skupaj 44 K 24 stot.

prej izkazanih 365 » 20 «

Skupaj 40 » K 44 stot.

Najrčnejša hvala vsem.

Blagajništvo.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 23.6, ob 2. uri popoldne 30.5 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 763.1 — Danes plima ob 10.13 predp. in ob 9.2 pop.; oseka ob 3.47 predpoldne in ob 3.24 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Dvojna petindvajsetletnica v Dolini.** Kakor je bilo omenjeno v „Edinosti“ mine letos 25 let, odkar je bila ustanovljena »Čitalnica« v Dolini in odkar je bil veliki tabor istotam. Sedanje dolinsko »bralno in pevsko društvo Vodnik« je naslednik prvotne »Čitalnice«.

Tabor v Dolini dne 27. oktobra 1878 je bil mej največimi tedanjih taborov. Udeležencev je bilo nad 8000. Prihiti so iz lepe Vipavske doline, s krčnega kraka, iz Istre ter osebno iz bližnje tržaške okolice in Trsta samega.

Na taboru so govorili: pok. dekan vitez Jan pok. Viktor Dolenc, pok. P. Persič, pok. Ivan Dolinar in še živi naš veteran, gosp. Ante Trobec iz Sv. Ivana. Navdušenje je bilo veliko — sklepi enoglasni.

Upati je bilo boljše bodočnosti našemu zatiranemu narodu na Primorskem. Adreso udanosti, sklenjeno na taboru, je predložila cesarju posebna deputacija sestavljena iz gg.: istrskega staroste pryska dr. a. Viteza, vodi telja tržaških Slovencev, sedaj pokojnega Iv. viteza Nabergaja in pok. dekana viteza Jana. Cesar je deputacijo precej dolgo pridržal pri sebi in je v svoji zahvali na izraženi udanosti poudarjal, da v Primorju so Slovani v večini.

Tako je bilo pred 25 leti! Mi pa obšutimo, da se razmere ne le niso izboljšale, ampak poslabšale!

Tudi pozneje je hotelo politično društvo »Edinost« prirediti »tabor«, ali vlada se je zbal — prepovedovala jih je, in dolinski tabor je bil zadnji! In zakaj? Zato, ker Slovani menda ne smejo zahtevati svojih, po človeških in državnih zakonih utemeljenih pravic.

Na naše pritožbe se smejejo, ali na tem smo mnogo krivi tudi mi. Sami moramo dati poslanecem potrebno moralno zaslombo. Navdušujemo osebno mladino za svoj narod, za svojo grudo! Taka prilika se nam nudi ob praznovanju 25-letnice »tabora« in »Čitalnice« v Dolini.

Politično društvo »Edinost« in dolinski rodoljubi so postavili na vzvišenem prostoru sredi vasi kamenit pomnik (spomenik) tabora, ki naj opominja potomce na zvestobo do naroda — da ostanejo to, kar so bili njihovi pradedje! Pa tudi tujinec naj vidi, da biva tukaj zvest in čist narod slovenski.

Po sklepu društvenega odbora se bo torej 25 letnica Tabora in Čitalnice (odnosno društva »Vodnik«) praznovala še le 13. sept. t. l. Nepričakovane zapreke so primorale, da se je proslava odnesla. Vabljeni so razna društva. Sl. pol. društvo »Edinost« se baje tudi udeležiti! Saj ono je isto, ki je pred 25 leti priredilo tabor.

Društvo »Vodnik« si je za to priliko nabavilo novo zastavo ter jo blagoslovi na dan proslave 25-letnice. Za to zastavo, ki stane čez 400 K, je društvo nabiralo že več let. Mislil je da je bil sprožil pred 4 leti tukaj službojoči župa-upravitelj, č. g. Culja. Od tedaj se je nabiralo ob raznih prilikah, dodajalo se je vselej preostanke veselice, a slednjič so prišli na pomoč še nekateri drugi rodoljubi, ki imajo zveze ali spomine na tukajšnji kraj. Imenik darovalcev je objavljen v večeršaji »Edinosti«.

Že danes se more javiti z gotovostjo, da se zastava blagoslovi predpoludne, da bo skupen banket, a popoldne vsprejem in pogostenje raznih se javljajočih društev — za tem pa koncert, na katerem bi sodelovala razna društva, ki prijavijo svoj dohod vsaj do konca avgusta t. l.

Prihiti v prijazno Dolino, da se vzbudi v nas ona čutstva, ki so nas navdajala pred 25 leti. Lepi naš Breg je bil takrat kakor jeden, a pozneje je prišlo do sporov, rušila se je sloga. Razpor je gotovo izviral iz sebičnosti posamičnikov. Škodoval je kraju mnogo, premnogo v moralnem in materijalnem oziru. Pozabimo na nasprotstvo, delajmo složno, kdor more bolj, a vsi za isti smoter! Če kedaj, moramo se sedaj združiti v močan tabor proti tujim naselnikom, v v močan jez proti tujim navalom!

Bog in narod!

× **Umestna apostrofa.** V Žminju v (v Istri) bodo skoro občinske volitve. Volilne liste so že izložene. Če je še kaj logike v dogodkih na svetu, je zopetna lepa zmaga zagotovljena hrvatski stranki. Tistih par prodancev in par tjakaj priseljenih Karnjelov ve to in zato kriče in se ujedajo — pa ne

morda proti usodi, ki je tako odločila, da je tam toliko hrvatskega življa, da je le on poklican za gospodstvo, ampak kriče proti — Hrvatom! Če zmagaajo Hrvatje, bo to le efekt naravnih odnošajev in bo torej to le dogodek vladajoče pravice. Italijani pa bi hoteli to prikazovati drugače in v ta namen stikajo po raznih »vzrokih«, da bi mogli pozneje svoj naravni poraz pojasnjevati z nasiljem hrvatske stranke.

Izlasti se ujedajo, da nekdo njihov ni dobil volilne liste v prepis. Na to ujedanje odgovarja »Naša Sloga« s to le apostrofo: »... Mi mu ne moremo pomagati, marveč zahtevamo, naj nam imenuje le eno samo italijansko občino, ki je dala kedaj hrvatski stranki liste v prepis. In če se mu to posreči, mu zagotovljamo s tem, da hočemo izposlovati od naše občinske uprave, da mu preskrbi prepis zaželenih listin!

× **Kje so bile šolske oblasti?!** Iz italijanskih listov doznajemo, da je v italijanskem mestecu Izola vse do sedaj obstajalo več otroških zavetišč, ki so jih bile otvorile privatne osebe ne da bi bile pooblašcene v to od kogar si bodi in brez vsacega dovoljenja. V ta zabavišča so zahajali otrošči leta in leta. Krajnim oblastim je bilo to dobro znano, a so — molčale. No, mi umejemo ta molk krajin italijanskih oblasti, ne moremo pa umeti vedenja šolskih oblasti: krajin, okrajnih in deželnih in dotičnih šolskih nadzornikov. Teško si je misliti, da bi bil obstanek onih zavetišč mogel biti tako dolgo prikrit očem teh oblasti in teh funkcionarjev in vendar so molčali tudi oni.

Ta molk se nam mora videti tem čudnej, ko vemo, kako te oblasti in ti funkcionarji ne spregledajo nam niti ene same skozi prste!

× **Služba učiteljice** razpisana je na dvorazrednici v Hrušici pri Podgrađu v Istri s slovenskim učnim jezikom. Plača je letnih 800 kron in pristo stanovanje v šolskem poslopju. Prošnje vložiti je na c. k. okrajni šolski svet Volovsko. V pomanjkanju učiteljice odda se isto mesto učitelju z letno plačo 1000 kron.

Vesti iz Štajerske.

— **Štajarski državni in deželni poslanec** bodo imeli v nedeljo dne 16. avgusta, popoldne shod v Majšpergu, v sodnem okraju ptujskem. Govoril bo državni poslanec dr. Ploj.

— **Slavohlepen samomorilec.** Tudi mi smo bili omenili, kako se je neki Oton Kavčič ustrelil na veselici v St. Juriju, vspriči velike množice. Sedaj pa čitamo v »Domovini«, da je sklenil tako že teden dni popred in je po Ljubljani govoril, da pojde v St. Jurij, a da se ne povrne nikdar več.

— **Slovenska okoliška šola** v Celju je dala letos na vsprejemnem izpitu v juliju 27. učencev za slovenski celjski gimnazij. Čast taki naši šoli!

Tu bodi omenjena vest v »Domovini«, da se tudi na gimnaziju v Mariboru za prvi slov. razred otvori vaporednica.

— **Okostnjak** so našli o košenju sena v občini Vrhe pri Slovenjgradu v neki močvirni dolinici. Po ostankih obleke so spoznali, da je okostnjak nekega Crkovnika, kateri je zginil o binkošti. Bil je bolan na pljučih ter je brčkone na sprehodu padel in umrl.

Razne vesti.

Danska princezinja v smrtni nevarnosti. Iz Kodanja poročajo, da bi se bila princezinja Lujiza Danske, soproga kneza Schamburg-Lippe, kmalu utopila.

V Charlottemburgu se je namreč princezinja o plavanju upala predaleč v morje in ko je hotela zapet plavati proti obrežju, so jo zapustile moči tako, da je morala klicati na pomoč.

Ko je to videl neki uslužbenec, je skočil v morje in je rešil življenje.

Brzjavna poročila.

Imenovanje na finančni prokuraturi v Trstu.

DUNAJ 8. (B.) »Wiener Zeitung« javlja: Finančni minister je imenoval tajnika finančne prokurature, dr. Cezarja Mariniga, finančnim svetnikom na finančni prokuraturi v Trstu.

Šest otrok zgorelo.

PLAUEN 8. (B.) V minoli noči je zgorela iz lesa sezidana hiša posestnika Neu-

dela v Rentengrünu pri Adorfu. O tem je zgorelo šest otrok, ki so spali na podu. O poskusu, da bi rešil otroke, je zadobil oče težke poškodbe.

Kralj romunski v Ischlu.

DUNAJ 8. (B.) Povodom navzočnosti kralja romunskega v Ischlu, ki dospel tjakaj jutri popoldne, bo popoldne najvišji dvorni boed v cesarski vili in zvečer predstava. V tork popoldne odpotuje kralj v topljice Gastein.

Kronanje novega papeža.

RIM 8. (B.) »La voce della verità« do znae, da pričae jutrajšnja slavnost kronanja novega papeža ob 8. uri in pol zjutraj in da bo imela osobito svečan značaj. Po molitvi pred najsvetejšim, ki je izloženo v kapeli Sv. zakramenta, se poda papež zopet do altarja sv. Jurija, kjer bodo kardinali pripušeni k poljubu roke, a nadškofi in škofi k poljubu noge.

Po pevanju, imenovanem »Terza«, bo daroval papež pontifikalno mašo, na kar bo sledilo kronanje samo. S podelenjem apostolskega blagoslova se zaključil slavnost.

Razprava glede zakona o avtomobilih v angleški zbornici.

LONDON 7. — Ob 12. uri po noči. — (B.) Razprava v spodnji zbornici o avtomobilih, ki je začela o poludne, traja dalje, ker prijatelji avtomobilov močno pobijajo to predlogo. Ista določa največjo brzino z 20 angleškimi miljami na uro. Razprava bo trajala brčkone še več ur.

LONDON 8. — ob 6. uri zjutraj. — (B.) — Spodnja zbornica. — Po 15 urni, nepretrgani razpravi rešila je zbornica zakon glede avtomobila, na kar je bila seja zaključena.

Rodoljube v prvem okraju in tudi brate po okolici in v mestu opozarjamo na pomemben sestanek, ki bo jutri pri sv. Mariji Magdaleni zgoraj po inicijativi tamošnjega gospodarskega društva pri »Bocotu«.

Sodelovala bo domača godba in pevska društva »Slava«, »Vesela« in zbor čitalnice pri sv. Jakobu. Začetek ob 4. uri in pol popoldne. Pevska zabava bo trajala do 9. ure. Potem bo sledil ples, ki bo trajal do 3. ure zjutraj. Na plesu plačajo možki 30 nvč., ženske pa 20 nvč.

Čisti prihod je namenjen družbi sv. Cirila in Metodija.

Dalje opozarjamo na jutranjo slavnost v prijaznem našem Lobjerju, kjer bodo pevala društva:

»Slov. pev. društvo«, pevsko društvo »Kolo«, pev. društvo »Zvezda« od sv. Ivana in domače pevsko društvo »Zastava«. Na veselici in k plesu bo svirala Wagnerjeva godba. Začetek točno ob 5. uri popoldne. V slučaju slabega vremena se ta slavnost preloži na prihodnjo nedeljo.

Rojaki v mesta in po okolici! Odločite se jutri v en ali drugi kraj! Kamor pridete boste dobro došli in — boste vršili koristno narodno delo!

Izlet v Milje. Parnik »Elena« priredi jutri popoldne štiri izlete v Milje po sledečem urniku:

Odhod iz Trsta ob 2:40 pop., 4:10, 7:15 in 8:45.

Odhod iz Milj ob 1:30 popol., 3:10 6:45 in 8:15.

Vožnja samo tja ali samo nazaj stane 20 stotink.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GÖDNIK
Lastnik konsorcijske lista »Edinost«.
Natisnila tiskarna konsorcijske lista »Edinost« v Trstu.

„Škrat“ je danes izšel in prinaša zanimivo berilo ter lepe slike.

TRŽAŠKA POSOJILNICA IN HRANILNICA
registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

Ulica S. Francesco štev. 2, I. - TRST - Ulica S. Francesco štev. 2, I.
Telefon 952.

Hranilne uloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruga in jih obrestuje po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam. Vlaga se lahko po 1 krono.

Posojila daja samo zadrugi in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjice po 6%, na zastave po 5 1/2%.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne. Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah. Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Poštno hranilnični račun 816.004.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

— ulica Tesa št. 52. A. —

(v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

~~~~~  
Svoji k svojim!  
ZALOGA  
**pohištva**  
dobro poznane  
tovarne mizarske zadruga v Gorici (Solkan)  
vpisane zadruga z omejenim poroštvom  
prej **Anton Černigoj**  
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)  
št. 1. hiša Marenzi.  
Največja tovarna pohištva primorske dežele.  
Solidnost, zadržanost, kajti les se osuši  
v to nalsše pripravljenih prostorih s tem-  
peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobna, mo-  
derni sestav. Konkurenčni cen.  
~~~~~  
Album pohištva brezplačno
~~~~~

Na milijone dam

rabi „Feeolin“. Vprašajte Vašega zdravnika, ako je „Feeolin“ najboljši kozmetik za kožo, lasi in zobe. Najgrši obraz in najostudnejše roke zadobe takoj aristokratsko finost in obliko z rabo „Feeolina“. „Feeolin“ je angleško mlo sestavljeno iz 42 zlatih in svezih zelišč. Jamčimo, da se s porabo „Feeolina“ popolnoma odpravijo gube na obrazu, kožni črvi, ogorenja, rdečice na nosu itd. „Feeolin“ je najboljšo sredstvo za očiščenje in vzdrževanje in olepšanje lasi, zabranjenje iste proti odpadanju, plešmi in boleznim v glavi. „Feeolin“ je tudi najnaravnejše in najboljšo sredstvo za očiščenje zob. Kdor redno rabi „Feeolin“ mesto mila, ostane mlad in lep. Vrne se takoj denar, ako bi „Feeolin“ ne imel popolnega vspeha. Cena komada 1 K 3 komadi 2.50 K, 6 komadov 4 K 12 komadov 7 K. Poština za 1 komad 20 st. za 3 nadalje 60 st. Povzetje 60 st. več. Glavna zaloga M. Feith, Dunaj, VII., Mariahilferstrasse 38.

Zaloga v Trstu: L. Nagelschmid, zaloga in prodaja na drobno ul. S. Sebastiano 1., Ivan Angeli, ulica Canale 5, Ett. Zernitz ul. Stadton 2, Jos. Zigon ul. Caserma 8, Agenzia Zullin, Corso 21, Ivan Cilia, ul. S. Sebastiano, M. Maichin, A. Peruta ul. Geppa 14 II.

Na Reki: Brača Pavačič, mirodilnica.

Prodajalnica rokovic in kravat.

A. HUBMAN
TRST Corso štv. 19. TRST.

Rokovice glaci, prve vrste za gospe, 2 gumba po . . . . . gld 1.—
3 gumbi po . . . . . gld 1.20
Rokovice iz švedske ali bele kože za prati, 3 gumbi po . . . . . gld 1.20
Rokovice iz kineske svile po . . . . . gld 1.—80
Rokovice iz ponarejene kože, 3 gumbi po . . . . . gld 1.—50
Rokovice glaci za gospe (angleške vrste) po . . . . . gld 1.30 do 1.40
Rokovice pristne angleške po . . . . . gld 1.—80
Rokovice za častnike gld 1.10, podčastnike 70 nvč.
Rokovice iz škotske niti od 40—50 novč²
Rokovice luknjičaste . . . . . gld 1.—50
Rokovice mitous, zadaja novost, od svile 60 novč. od niti 30 novč.

Izbor kravat najnovejše mode.

„Oprija Parizien“ prah za gospe tvrdke Kielhauser v Gradcu po 10 novč. zavitek.

Pranje in popravilje rokavic v 24 urah.

NB. Rokovice se poškušajo ter sprejemajo naročila po meri.

TRGOVINA Z ŽELEZJEM CARL GREINITZ NEFFEN

Corso šte. 33. podružnica Trst. Piazza Goldoni 2.

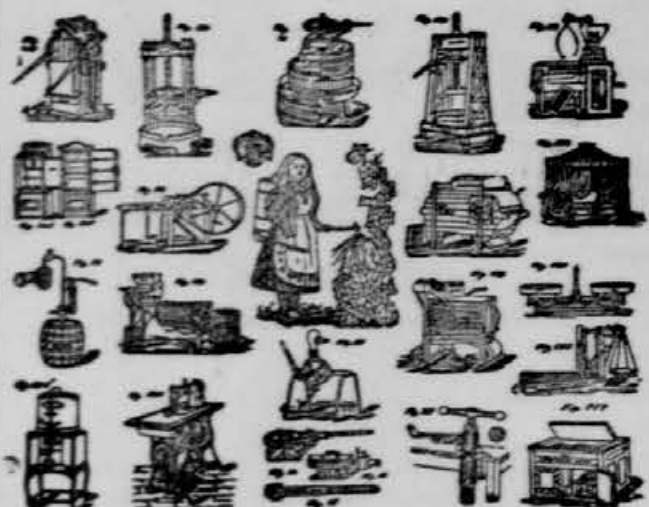
Priporoča svojo dobro sortirano zalogo

predmetov za stavbinstvo

traverze, zaklepe, železo za kovače, stare železnične šine, držaje in ograje, vodnjake, pumpe, železne cevi itd. vse tehnične predmete, popolne naprave kopelji in stranišč, peči in štedilna ognjišča, kuhinjsko, namizno in hišno opravo, železne pohištvo in pred ognjem varne bagane, nagrobne križe in ograje ter orodje za vsako obrt.

IVAN SCHINDLER Dunaj III/1

pošilja že veliko let dobro znane

stroje vsake vrste za poljedelske in obrtne potrebe mline za sadje in grozdje, stiskalnice za olje in grozdje, škropilnice za trje, pliska orodja, stiskalnice za seno, mlatilnice vrtljive, trijerje, čističnice za žito, luščilnice za koruzo, slamoreznice, stroje za ezanje ree, mline za golanje, kotle za kuhanje klaje, sesalke za vodnjake in gnojnice železne cevi, vodovode itd. itd.

od sedaj vsakomur po zopet zdatno znižanih cenah

ravno tako vse priprave z kletarstvo, sesalje za vino, medene pipe, gumijevne ploče, konopljene in gumijevne cevi, stroje za sladot, priprave za izdelovanje soda vode in penečih vin, mline za išavo, kavo itd., stroje za delanje klobas, tehtnice za živino, tehtice na drog, stebarske tehtnice, decimne tehtnice, železno pohištvo, železne clagajne, šival e stroje vse sestavov, orodja in stroje vsake vrste za ključavničarje, kovače, sedla je, ple-skarje itd. itd.

vse pod dolgoletnim jamstvom, po najugodnejših plačilnih pogojih, tudi na obroke! Ceniki z več kot 400 slikami brezplačno in franko. — Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

Prekupcem in agentom posebne prednosti.

Piše se naj naravnost: Ivan Schindler, Dunaj III/1, Erdbergstrasse 12.

Odlikovana
1894.

1891.

Odlikovana
1894.

Odlikovana tovarna

na vodno in parno silo z najboljšimi stroji iz prvih nemških tovarn ter

velika zaloga vsakovrstnega pohištva Ivan Doljak v Solkanu pri Gorici.

Samostojna tvrdka brez vsake zveze z drugimi, ustanovljena l. 1889.

V lastni hiši. Lastne žage.

Tovarna razpolaga z mizarji, večimi od najnavadnejših do najfinejših del vseh slogov, enako z izvrstnimi strugarji in rezbarji in najbolj izurjenimi tapetarji, tako, da lahko prevzame in izvrši v najkrajšem času vsako delo vseh slogov; prevzame tudi mebliranje vil, prenočišč, uradov itd. z navadnim in najfinejšim pohištvom.

Za mizarje.

Velika zbirka obkladkov (remeša), strgarskih in rezljarskih izdelkov, za izdelovanje zrezanega in pooblanega lesa, vsakovrstnih okraskov, gol, kornizov in vseh drugih mizarjskih potrebščin.

Vsaka konkurenca izključena, ker se dela samo iz lesa, posušenega v nalašč z to napravljene pečeh, ter se tvrdka drži gesla: Solidnost in točnost v postrežbi.

Vrhu tega se jamči za vsak posamezen kos. — Brzjavi: Doljak — Solkan.

Epilepsija.

Kdor trpi na omotici, krču in drugih nervoznih strasteh, naj zahteva o tem knjižico. Vdobi se brezplačno in franko v Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.

Velika zaloga

portlandskega cementa

in živega apna

HEKTOR ZERNITZ

ulica Torrente

nasproti Volti di Chiozza.

Gosp. Avgust Aratti je edini pooblaščenec za vsprejemanje naročil.

Uprava dvorca (vile) »Pompejana«

na Katinari posojuje na zahtevo proti mali dnevni odškodnini svoje tri poljedelske stroje (t. j. mlatilnico, čistilnico in trijer) za mlajenje in čiščenje pšenice, ječmena, rži, ovsu, ajde itd.

Več se izve pri upravi zgoraj omenjene vile.

ZOBOZDRAVNIK

Univ. Med. Dr. Makso Brillant

v TRSTU

ulica S. Giovanni št. 5, I. nadstr.

Izvršuje izdelanja z emajlom, porcelanom, srebrom in zlatom.

Izdeluje posamezne umetne zobe kakor tudi celo zoborje.

ORDINIRA ob 9.—12. predp., 3.—5. popol.

Tovarna za cementne plošče

ANDREJ STOLFA

Trst. - ulica dell'Industria št. 1. - Trst.

Cementne plošče uredene od 25 in 33 cm, šestvoglne plošče od 20 in 25 cm po K 2.—□m.

Plošče v risanjih po dogovoru. — Se ne boji nikake konkurence bodisi glede cene ali kakovosti blaga.

Urar F. Pertot

Trst ulica delle Poste 1, vogal ul. Carintia. Prodaja srebrne ure od 3 gld. na prej, zlate ure od 8 gld. naprej. Izbor sten-skih ur, regulatorjev i. t. d. Popravlja vsakovrstne ure po jako zmerni ceni.

30 malih stanovanj

z eno sobo in 2 sobami in eno kulinjo se takoj odda v ulici Industria in ul. Guardia v hišah St. lfa. Pisarna v ul. Giuliani št. 20 A, I. nadstr. od 1—2 in 5—7 pop.

Sloveči profesorji zdravilstva in zdravniki priporočajo

Želodčno tinkturo lekarnarja Piccoli

v Ljubljani

dvornega založnika Nj. Svetosti papeža

kot želodce krepčujoče in tek vzbujajoče, dalje kot prebavljeno in telesno odprte pospdujoče sredstvo posebno onim, ki trpé na navadnem telesnem zaprtju.

Tinktura za želodec razposilja lekar Piccoli v Ljubljani v skatljicah z 12 steklenicami za K 2.52, z 24 steklenicami za K 4.80, z 36 steklenicami za K 7.—, z 70 steklenicami za K 13.— (Poštni parket pod 5 kg.)

Razprodaja se a lpkarnah v Trstu, Istri, Dalmaciji, Primorskem, Goriškem in Tolminskem po K 2.40 steklenica.

V zalogi

marsalskega in ciperskega vina

v ulici Barriera vecchia št. 33.

(z uhomd v ulici dell'Olmo)

je v razprodaji

pristni brdski tropinjec

po 80 kr. liter.

Varujte Vaše noge

Noga z nošo navadnih podplatov.

Noga z nošo asbestnih podplatov.

kurjih očij, žuljev, mokrote in mrzlot. Vse te napake, posebno pa neprijeten po in pečenje izgin z našimi dr. Högyesovimi patentnimi asbestnimi podplati. Par podplatov stane 80 stot., K 1:20 in 2:40. — ošilja se po po-zetju. Prospekti in prizovalna pisma vojaških oblastij in drugih visokih krogov brezplačno. Bogato izbrana zaloga vseh predmetov od asbes a. Centrala: DUNAJ, I., Domiaknerbastei 19.

Vinske stiskalnice in

mastilnice

se bodo letos težko dobile v Trstu pripravljen, vabim torej čast. posestnike naj jih pravčasno naročijo. V moji zalog si lahko nekatere ogledajo. Ceniki na razpolago.

Živic i dr.

trgovinska ulica 2, pri trgu vojašnice.

Najlepša družinska zabava je

Zonophon Monarch,

ki reproducira vsak glas popolnoma naravno in čisto.

Dobi se tak stroj po zelo nizki ceni pri ANTONU JERKIC, fotografu v Gorici.

Pisarna

dr. Gregorina in dr. Slavika

sprejme

stenografa

nastop l. septembra,

Anton Skerl

mehanik

Piazza delle Legna 10. (hiša Caccia).

Gramofoni, fonografi, plošče in cilindri za godbo v velikem izboru.

Internacionalna godba in petje.

Vse po cenah, da se ni bati konkurence.

Specijaliteta:

Priprave za točenje piva.

NB. V olajšanje nakupovanja se prodajo vsi predmeti tudi na mesečne obroke

Stenografa

išče pisarna dra Ot. Rybář-a in dra J. Abrama v Trstu. Nastop s l. septembrom t. l.

Mesnica

se daje v najem v tržiški okolici, in sicer s klavnico vred. Več se izve v uredništvu tega lista.

Restavracija!

Z l. sebtembrom t. l. odda se v Gorici, v prav prometni ulici in dobri poziciji, dobro upeljana in znana restavracija pod ugodnimi pogoji v najem. Pri restavraciji je velik senčnat vrt in prostorna dvorana.

Ponudbe sprejema do 25. t. m. JOSIP ROVAN, zalagatelj vrhniškega piva v Gorici.

Kočija v dobrem stanu, z enim ali dvema konjema se takoj proda. Naslov: Jakob Klein ul. Molin piccolo nasproti restavracije. „Alla città di Frankfurt“.

Trgovski pomočnik, specerist, 20 let star, več zika, išče službo v Trstu ali okolici. Službo na topi lahko takoj ali s l. septembrom t. l. Ponudbe poslati je po šifro K. C. poste rest. Zagorje ob Savi.

Mnogo denarja!

do 1000 kron na mesec zamo-rejo častno zaslužiti osebe vsakega stanu, (tudi kot postranski zaslužek). Natančnejše pod „Reell 107“ na Annoncen - Abthe lung des MERCUR, Stuttgart, Bergstr.

Svoji k svojim

Pavel Gastwirth

Trst, ulica Madonnina 3.

Zaloga pohištva, popolnih sob.

Dunaj—Trst.

Železno pohištvo, zrcala iz Belgije. — Podobe v izboru in tapetarija. — Ure, šivalni stroji za dom in obrt po najugodnejših cenah.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrirano društvo z omejeno zavezo,

v Gorici

Gospoka ulica hšt. 7., I. nadstr. v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsacega če tudi ni član društva in se obrestujejo po 4 1/2 %, ne da bi se odbijal rentni davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na menjice po 6 % in na vknjižbe po 5 1/2 %. Urađuje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol. in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.

tanje hran. vlog leta 1900. Kron 1,263.563 Pošno-hran. račun št. 837.315.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital
K 1,000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic.

Daje predujme na vred. papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi

Rozna naročila.

Podružnica v Spljetu

(Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vziđga.

Promet s čeki in nakaznicami.